

Voorbeelden van de kwalificatie van vrijheidsbeperkende maatregelen

Hieronder een aantal voorbeelden van situaties waarin werd beoordeeld of een maatregel al dan niet een **vrijheidsbeperkende maatregel** is. Deze voorbeelden zijn louter illustratief.

Belangrijk: elke situatie is anders en vereist een beoordeling op basis van de concrete omstandigheden. De voorbeelden in dit overzicht mogen daarom niet worden beschouwd als vaste regels of automatisch toepasbare precedents. Ze hebben uitsluitend een **exemplarisch karakter** en beogen geen volledig of algemeen geldend beoordelingskader te bieden.

Voorbeeld 1. Een kleuter wordt tijdens een kringmoment in een aangepaste stoel met gordel of tafelblad geplaatst en kan niet zelf uit de stoel. De bedoeling is de kleuter rustig aan het kringmoment te laten participeren.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
		X		

Voorbeeld 2. Een kleuter wordt tijdens de middagpauze standaard in een triptrapstoel met voorzetstuk of gordel geplaatst om te verhinderen dat het kind wegloopt.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
		X		

Voorbeeld 3. Een kleuter wordt uitsluitend tijdens het eetmoment en alleen wanneer nodig in een kinderstoel, triptrap met tafelblad of stoel met gordel geplaatst, met als hoofddoel dat het kind kan eten. Na het eten wordt het kind onmiddellijk losgemaakt.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
				X

Voorbeeld 4. Om weglkoopgedrag te voorkomen wordt in de deuropening van een kleuterklas een traphekje of groter hekje met sluiting geplaatst, zodat de kleuters de klas niet zelfstandig kunnen verlaten terwijl de groep en de leerkracht samen in de klas blijven.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
				X

Voorbeeld 5. In een kleuterklas wordt een veilige hoek met een hekje of poortje afgesloten. Het compartiment bevindt zich in hetzelfde lokaal als de klasgroep en wederzijds horen en zien tussen leerling, klasgenoten en leerkracht blijft mogelijk. Er wordt een schuifslotje gebruikt dat de kleuters niet zelf kunnen losmaken.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
	X			

Voorbeeld 6. In een klaslokaal wil een school vaste, gemetselde “hokjes” voorzien die standaard beschikbaar zijn om leerlingen apart te plaatsen.

Advies: geen “vaste” hokjes - steeds op maat van de kleuter (afspraken in handelingsplan).

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
	X			

Voorbeeld 7. Een kind dat onvoldoende veilig kan wandelen, wordt tijdens een wandeling vastgezet in een buggy of verbonden met een wandelarmbandje. De maatregel wordt met de ouders afgesproken en periodiek geëvalueerd met het oog op een minder ingrijpend alternatief.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
				X

Voorbeeld 8. Tijdens een acute crisis houdt een personeelslid een agressieve leerling fysiek vast (immobiliseert de leerling) en brengt hem vervolgens naar een speciaal ingerichte afzonderingskamer die hij niet zelfstandig kan verlaten.

Opgelet: niet fixeren in de afzonderingskamer zelf.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
X			X	

Voorbeeld 9. Een kind in crisis wordt tijdelijk in een veilige, prikkelarme zone binnen het klaslokaal geplaatst. De rest van de klas blijft in hetzelfde lokaal en wederzijds contact met klasgenoten en leerkracht blijft behouden.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
	X			

Voorbeeld 10. Bij een kleuter met voorzienbaar hoofdbonken wordt vóór een verwachte crisis een mechanisch hulpmiddel gebruikt dat hij niet zelfstandig kan verwijderen, om zelfverwonding te voorkomen.

Opgelet: dit betreft een handeling ter voorkoming van ernstig gevaar. Mechanische fixatie bij ernstig en acuut gevaar is altijd verboden bij leerlingen of internen die jonger zijn dan 12 jaar. In dat geval zijn eventueel fysieke fixatie of afzondering mogelijk.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
		X		

Voorbeeld 11. Een leerling wordt voor een time-out alleen op de gang of in een aparte ruimte geplaatst, maar kan die plaats zelfstandig verlaten.

Deze handeling “kan” (afhankelijk van de situatie) beschouwd worden als een sanctie.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder

Voorbeeld 12. Twee leerlingen vliegen mekaar in de haren tijdens de pauze. De leerkracht met toezicht haalt beide leerlingen uit mekaar zodat de schermutseling stopt.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
				X

Voorbeeld 13. Twee leerlingen van 6 jaar (eerste leerjaar) vliegen mekaar regelmatig in de haren tijdens de pauze. Daarom werden deze leerlingen verplicht om tijdens één lesweek gedurende de pauzes elk aan de hand van een toezichthoudende leraar te wandelen op de speelplaats.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
			X	

Voorbeeld 14. Een leerling die soms wegliepgedrag vertoont moet bij een wandeling met de klas steeds een wandeltuig/polsband aandoen om te vermijden dat ze de straat oploopt.

Afzondering	Compartimentering	Mechanische fixatie	Fysieke fixatie	Handeling als verantwoorde ouder
		X		